

NGO-Netværket for EU's udviklingspolitik
CONCORD
DANMARK

NGO
FORUM
Dialog om dansk udviklingsbistand

92-gruppen
Forum for Bæredygtig
Udvikling

9. maj 2014

Input til møde i Europaudvalget den 15. maj 2014

Punkt 6. Rådsmøde nr. 3315 (udenrigsanliggender - udvikling) den 19. maj 2014

Vedrørende punkt 4. Den private sektors rolle i udvikling

Concord Danmark, NGO Forum og 92-gruppen¹ har følgende kommentarer til Europaudvalgets drøftelse af udviklingsministrenes dagsordenpunkt 4 om den private sektors rolle i udvikling forud for Ministerrådsmødet den 19. maj 2014.

Den private sektors investeringer og engagement i udviklingslandene er vokset markant i de senere år, og den private sektor udgør et vigtigt element i en fremtidig politik, der har til hensigt at bekæmpe fattigdom og sikre at udviklingen foregår på bæredygtig og rettighedsbaseret vis.

Den private sektor er en samlet betegnelse for den del af samfundsøkonomien, som ikke er kontrolleret af staten og som for størstepartens vedkommende drives med profit for øje. Dog omfatter den private sektor også erhvervsdrivende fonde, der ikke drives for at generere profit (herunder f.eks. visse CSR-aktiviteter), private (medlemsbaserede), almennyttige organisationer samt den del af økonomien, der forestås af husholdninger. Det er således **vigtigt at præcisere, hvilke dele af den private sektor der refereres til, når 'den private sektors rolle i udvikling' overvejes**, nemlig om der tænkes på den del af den private sektor, der drives med profit for øje, den del der drives af organisationer, fonde etc. som almennyttig virksomhed uden profit for øje eller endelig den del, der drives af private husholdninger.

Efter at det i en lang årrække er gået trægt med at tiltrække private, udenlandske og indenlandske, investeringer i udviklingslandene, tyder de seneste års udvikling på, at denne tendens nu er ved at vende. Fra et udviklingspolitisk perspektiv, og ikke mindst fra et bistandspolitisk perspektiv, er det derfor af allerstørste vigtighed at skabe de nødvendige **rammebetingelser, der kan sikre gennemsigtige investeringer til gavn for udviklingslandene**. Samtidigt er det centralt, at disse investeringer bidrager til bæredygtig udvikling **gennem jobskabelse, forsvarlig udnyttelse af naturressourcerne samt overholdelse af gældende national lovgivning og internationale konventioner og retningslinjer**, herunder for eksempel OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder, FN's Retningslinjer for Menneskerettigheder og Erhverv, FN's Retningslinjer for Jordrettigheder samt ISO 26000. Denne opgave forventes at udgøre en central del af bestræbelserne på at sikre at EU's udviklingsbistand kan yde et katalytisk bidrag til det udviklingspolitiske samarbejde til fremme af en rettighedsbaseret, fattigdomsorienteret og grøn udvikling i de kommende år.

Den private sektor har været stærkt medvirkende til at sikre kraftig økonomisk vækst i en lang række udviklingslande på tværs af kontinenter i en grad, der både har ændret det globale fattigdomslandskab og forrykket de globale, økonomiske tyngdepunkter.

¹ 92-gruppen er i denne sag tegnet af: Afrika Kontakt, Amnesty, Care Danmark, FN-forbundet, Folkekirkens Nødhjælp, IWGIA, Mellempolitik Samvirke, Sex & Samfund, U-landsforeningen Svalerne, U-landsorganisationen IBIS, VedvarendeEnergi, Verdens Skove.

Det er derfor både **naturligt og vigtigt, at EU formulerer en ny politik** der sikrer, at den private sektor bliver hensigtsmæssigt integreret i de processer, man tilstræber igennem sin udviklingspolitik.

Den generelle konsensus om at integrere den private sektor yderligere i udviklingsbestræbelserne er imidlertid ikke i tilstrækkelig grad underbygget af et solidt sæt af 'best practises' på området. Hvor det er anerkendt, at den private sektor har været motor for økonomisk vækst, har det samtidig **ofte knebet med at transformere denne vækst til en reel fattigdomsreduktion**. Ligeledes har væksten i mange tilfælde haft alvorlige miljømæssige konsekvenser og er ofte heller ikke gået hånd i hånd med god regeringsførelse og respekten for basale menneskerettigheder. Det er derfor vigtigt, at EU's politik på området indtænker følgende hensyn i sin tilgang til den private sektors rolle i udvikling.

Målsætningen skal være fattigdomsreduktion, menneskerettigheder og bæredygtighed

Udover at bidrage til at sikre de nødvendige rammebetingelser for den profit-orienterede del af den private sektors virke i udviklingslandene, er der også muligheder for at inddrage den private profitmotiverede sektor mere direkte som udviklingsaktør i lighed med inddragelsen af andre dele af den private sektor, såsom de almenyttige organisationer og private husholdninger, samt den offentlige sektor. I det omfang denne inddragelse sker som en del af EU's bistandssamarbejde, er det vigtigt at have følgende for øje:

- Formålet med EU's støtte til og engagement med den private sektor i udviklingslande er at bekæmpe fattigdom og ulighed, fremme menneskerettigheder og sikre, at dette sker på et bæredygtigt grundlag. Disse formål må derfor integreres i alle elementer af den nye politik.
- Alt erhvervssamarbejde, der støttes med udviklingsbistand, skal have et tydeligt fattigdoms- og rettighedsfokus. Investeringer skal vurderes ud fra et helhedsperspektiv, der tager alle relevante effekter for den lokale udvikling i betragtning.
- Når EU og EU's medlemslande giver støtte til erhvervssamarbejder i udviklingsbistanden, bør der være fokus på hvilke samarbejder, der bedst kan levere den ønskede udvikling – og ikke hvor de involverede virksomheder kommer fra. Denne form for støtte bør derfor ikke være bundet til specifikke virksomheder eller interesser.
- Principperne i FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhverv, som slår fast at virksomheder har et ansvar for at respektere menneskerettighederne og at staten er forpligtet til at sikre, at dette ansvar overholdes, bør opretholdes og integreres i EU's politik på området.
- EU's politik skal knæsesætte principper for, hvordan hensynet til det lokale og globale miljø integreres i udviklingssamarbejdet og skal bidrage til en generel omstilling til en grønnere og mere bæredygtig økonomi- og ressourceforvaltning. Det indebærer bl.a., at klima- og naturressourcehensyn skal mainstreames i samarbejdet med den private sektor.
- Samarbejde med den private sektor skal baseres på sociale og miljømæssige safeguards, der sikrer, at investeringerne ikke har negative konsekvenser.

En evidensbaseret tilgang

- Investeringer og økonomisk vækst alene er en utilstrækkelig succesindikator for en udviklingspolitik på privatsektormrådet.
- For at opnå ovenstående målsætninger (fattigdomsbekæmpelse, menneskerettigheder og bæredygtighed) er det centralt, at politikken og samarbejdet med den private sektor baserer sig på et evidensbaseret grundlag, som redegør for hvilke typer støtte, der mest effektivt retter sig mod fattige grupper. Effekten af den private sektors investeringer skal måles på fattigdomsorienteringen, som alt andet udviklingsarbejde. Derfor skal der opstilles en række indikatorer for opnåelse af målsætninger indenfor fattigdomsbekæmpelse, bæredygtighed (ressourceudnyttelse, udledning af drivhusgasser, etc.), forretningsførelse (overholdelse af lokal

lovgivning, herunder på skatte- og miljøområdet) og menneskerettigheder (arbejdstagerrettigheder, ligestilling, sårbare grupper, mv.).

Politikkohærens for udvikling

- EU's politik på området bør desuden basere sig på princippet om politikkoherens for udvikling, og herved sikre at alle EU's politikker, der regulerer staters og privatsektorens ageren i udviklingslande, tager hensyn til udviklingspolitikkenes målsætninger, og ikke negativt påvirker opnåelsen af disse.
- I tråd med Regeringens svar på Kommissionens høring om den længe ventede meddelelse, bør EU og EU's medlemslande arbejde for en større sammenhæng mellem de mange relevante politikker, der påvirker udviklingslandene. EU har således en forpligtelse til at sikre sammenhæng mellem udviklingspolitikken og blandt andet handels-, investerings-, regnskabsaflæggelse og skatte-, energi-, landbrugs-, fiskeri- samt miljø og klimapolitikkerne.

Inddragelse af lokale civilsamfund

- I en rettighedsbaseret tilgang til udvikling skal udgangspunktet for et samarbejde basere sig på de fattigste gruppers rettigheder og interesser. For at sikre inddragelse af lokale aktører, herunder lokale civilsamfundsorganisationer, uformelle grupperinger og bevægelser, bør politikken aktivt indtænke disses rolle i samarbejde med den private sektor, lokale myndigheder samt evt. donorer, i tråd med principperne for effektivt bistandssamarbejde således som det er formuleret i principperne fra topmødet i Busan 2011.

Finansiering

- Finansieringen af udviklingssamarbejde med deltagelse af den private sektor skal være betinget af ovennævnte principper og underlægges samme kvalitetssikring og evaluering som den øvrige udviklingsbistand.
- Det er essentielt at sikre finansiell additionalitet, når private investeringer understøttes af offentlige midler; dvs. en vurdering af, hvorvidt den private investering ville være sket uden indblanding af bistandsmidler. I så fald er der reelt tale om offentlig subsidiering af private aktører. I den forbindelse er det vigtigt, at man fokuserer støtten i de sektorer, der traditionelt har svært ved at opnå adgang til de private lånemarkeder.
- Ligeledes bør det sikres, at støtte til privatsektor initiativer under udviklingsbistanden ikke sammenblandes med klimabistand, som bør være additionel til den traditionelle udviklingsbistand jævnfør beslutningen fra bl.a. COP16 i Cancun, der foreskriver, at klimabistand skal være "new and additional".

Post2015-mål

- Initiativerne på privatsektorområdet bør være koordinerede med EU's indsats i de pågående Post 2015-forhandlinger, hvor EU har mulighed for at spille en progressiv rolle med hensyn til at sikre den private sektors hensigtsmæssige integration i en global politik for at afskaffe fattigdom. EU bør også her følge de ovenfor nævnte hensyn og positioner.
- Vi anerkender Danmarks konstruktive input i udarbejdelsen af meddelelsen 'Strengthening the role of the private sector in achieving inclusive and sustainable growth in developing countries' og understreger vigtigheden af et fortsat stærkt dansk engagement for at sikre et EU-fokus på fattigdomsbekæmpelse, menneskerettigheder og bæredygtig udvikling i tilgangen til den private sektors rolle i udvikling.